

Landskap: Skåne Upptecknat av: *Lust Wallin*
Härad: Järrestad Adress: *Naurmenhöj*
Socken: *Vallby* Berättat av: *kyrkovärd Per Persson*
Uppteckningsår: *1939* Född år *1870* i *Vallby*

Uppteckningen rör *När storklockan remnade..*

- När storklockan remnade. s. 1.*
- Karsel vid jälarringning. s. 2.*
- Rundbordad rotages vid jälarringning. s. 3.*
- Jälarringning ombesörjdes av rogetvärd. s. 4.*
- Helgnätöringning och klänning. s. 5-6.*
- Skickrim. s. 7.*
- Olycks handlinge efter ringning. s. 8.*

ACC. N:R. M. 13246:1.

Landskap: Skåne
Härad: Järrestad
Socken: Vallby
Uppteckningsår: 1939

Upptecknat av: Curt Vallin
Adress: Hamnehög
Berättat av: P. P. P. P.
kyrkvård
Född år 1870 ; Vallby.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1.

När storklokan rennade.

Berättarens fader var med, när det nya kyrk-
tornet år 1871 var färdigt och klockorna skulle
hissas upp och fastsättas på sina nya platser.
När man hade hissat upp storklokan en
bit från marken, brast en linna, och klokan
störtade ned, dock utan att skada någon. Klo-
kan erhöll emellertid en remsa, parallell med
slagringen. År 1938 hade remsan blivit större
och började gå ända ut till kanten och fläcka
bort ett stort stycke malm. Den blev därför
omgjuten 1938.

ACC. N:R. M.13246:2.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Vallin
Härad: Järrestad Adress: Hamnehög
Socken: Vallby Berättat av: Pu Persson
Uppteckningsår: 1939 Född år 1870 i Vallby
Kyrkovärd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2.

Varsel vid jätarringning

När jätarringning ringdes, hörde de gamle noga efter, hur blockorna gick. Man sade: "Blockorna gå så grant, så då blir snart lig igen."

ACC. N:R. M. 13246:3.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Vallin
Härad: Järrestad Adress: Hammenhög
Socken: Vallby Berättat av: Per Panson
Uppteckningsår: 1939 Född år 1870 i Vallby.
Kyrkovärd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3.

Stuvudbenaden avtages vid gjätarringning.

Berättarens föräldrar lärde barnen, medan de voro små, att när "gjätarringning" ringdes, skulle pojkarne ta mössan av och flickorna skulle säga. Berättaren förhåller vid tiden ännu, fastän den i öfrigt är utdöd i församlingen.

ACC. N:R. M. 13246: 4

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Vallin
Härad: Härrestad Adress: Hammenhög
Socken: Vallby Berättat av: Per Puskon
Uppteckningsår: 1939 Född år 1870 i Vallby ^{Kyrkovärd}

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4.

Stjälaringsringen ombesörjda av sorgehuset.

Ända från på 1880-talet var kyrkovärdet
befriad från stjälaringsringens uppförande.
Det tillhörde sorgehuset att ombesörja denna
ringning. I allmänhet skickades en dräng
från gården (sorgehuset) att ringa. Denne fick
vanligen smedare Lindqvist eller Håkan Jakob-
son till hjälp. De två vidnämnda voro mycket
antitade ringare. Skräddare Johan Lindström
efterträdde sin fader, Håkan Jakobsson, som
hjälpningare.

ACC. N:R. M. 13246:5.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Vallin
Härad: Järrestad Adress: Hamnehög
Socken: Vallby Berättat av: Per Persson
Uppteckningsår: 1939 Född år 1870 i Vallby. Kyrkovärd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

51

"Märi"-blockan, tulgmåtsringning och klämföring.

De lördagsaftnar och tulgmåtskvällar ringdes "märi"-ringning med "märi"-blockan (= den lilla blockan). Så sker ännu. Efter ringningens slut klämfas 3 x 3 slag, först med storblockan, därefter med lillblockan och slutligen åter med storblockan. Så långt berättar min minnes, har tulgmåtsringningen även på tulgmåtsaftnarna (jul, påsk och pingst) utförts av ringaren. Kyrkovärdarna ringde aldrig.

Vid klämföringen "knävtade" man blockorna. Man fattade i "knävtan" (= kläppen) och slog mot

ACC. N:R. M. 13246:6.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Vallin
 Härad: Järrestad Adress: Hammenhög
 Socken: Vallby Berättat av: Per Persson
 Kyrkovärd
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1870 i Vallby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6.

Blockans slagring.

Bingaren Anders Andersson, som var i tjänst fram på 1880-talet, klämtade på sitt eget sätt. När mariaringningen var över (med tillblockan), fattade han tag i storklockans kläpp och gned den ihop slagringen så lång tid, som motsvarade de 3 klämtslagen. Därefter klämtade han 3 slag med tillblockans kläpp, och slutligen klämtade han 3 slag med storklockans kläpp. Klämtningen skedd alltså i verktygshuset med endast 6 slag, då de 3 första slagen ersattes med "gudningen" av blockan.

(Upptecknarens anm.: Att på detta sätt "guda" blockan med kläpparna efter ringningen var en mycket gammal dansk sed.)

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 13246:7

Landskap: Skåne Upptecknat av: Curt Vallin
Härad: Järrestad Adress: Hammenhög
Socken: Vallby Berättat av: Per Purrman
Uppteckningsår: 1959 Född år 1870 i Vallby Kyrkovärd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7.

Slaktrim.

När slaktorna gingo, sadis de sjunga följande:

Kom Pär!

Kom Pär!

Kom Pär - ä Jöns!

Kom Pär - ä Jöns!

Kom Pär - ä Jöns!

Kom Pär - ä Jöns!

Jå O - la mä!

Jå O - la mä!

I stället för slutordet "Ja Ola mä", hade berättaren också hört varianten "å (=oh) Ola mä!"

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M.13246:8

Landskap: Skåne
Härad: Järrestad
Socken: Vallby
Uppteckningsår: 1939
Upptecknat av: Curt Vallin
Adress: Hammenhög
Berättat av: Per Persson
Kyrkovärd
Född år 1870 i Vallby.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8.

Olyckshändelse efter ringning.

När ringaren Mats Hansson en lördagskväll i slutet av 1880-talet varit uppe och ringt "mari"-ringning och skulle gå ned igen, fick han brästen i kläm mellan ett par trappsteg på den branta torntrappan och tog överbalansen och blev hängande med huvudet nedåt. Man biffrade honom inte förrän dagen efter, då han varit död länge.